

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare **Duminecă.**

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și insertiunile se plătesc înainte.

Lăptăritul în Germania.

În economia de vite a Germaniei productul principal de venit îl formează lăptăritul.

Pe baza datelor oficioase adunate, secretariul asesor guvernial Dr. Mueller T., prețuește venitul anual din lăptărit la 1625 milioane de mărci, pe când senatul economic german, după cercetările sale, îl statorește cu 17316 milioane mărci; venitul dela carne în același timp se prețuește abea cu 832 milioane, respective cu 7544 milioane mărci anual.

Din conșcrierea vitelor la anul 1900 rezultă, că din 18 milioane 939 692 capete, 10 mil. 458.631 sunt vaci, adică 55,2%, așa că pe fiecare sută de locuitori cade câte 18,3 vaci, ear' luând ca basă etatea până la doi ani, vițele formează 90% din starea totală.

După datele aceste, în statele europene, afară de Rusia, Germania are cea mai considerabilă stare de vaci.

Sunt, cei drept, și alte state mai mici, unde starea vacilor cu lapte este cu mult mai favorabilă, spre exemplu în Dania tot la doi locuitori, în Suedia și Norvegia la trei locuitori, în Svițera la 5 locuitori cade câte o vacă.

Aceste țeri însă sunt avisate prin împrejurările lor climatice la economia aceasta rentabilă de vite, fără ca să se poată asemăna cu Germania.

Asemănându-se Germania cu alte state mai mari, rezultă că ea este superioară marelui Britanii, unde pe 1 km. pătrat abea vin câte 12, și la 100 locuitori 9,8 vaci. Franța însă are tot la 100 locuitori 20,2, și Austria 17,9 vaci. În Ungaria se vine tot la 100 suflete 11,3 vaci.

Nici în Germania nu s'a putut constata încă cu cifte hotărâte câtă este producțiunea sigură din lăptărit, și ceea-

ce s'a constatat s'a făcut mai mult după date aproximative.

În anul 1896-97 s'a făcut o mulșatură de probă în interval de un an sau 365 zile, cu diferite soiuri de vaci negre și roșii din ținuturile de nord și de pe câmpiile Germaniei. La această mulșatură de probă au luat parte mai multe societăți economice luându-se din 87 grajduri diferite 184 de vaci tinere cu lapte.

Resultatul a fost constatarea, că fiecare cap de vacă a produs la an 63655 kgr. la zi, 447 kgr. lapte cu conținut de 3,13% unsoare.

S'a constatat că vacile de Oldenburg au dat mai mult lapte și mai puțină unsoare, pe când cele de Simmenthal mai puțin lapte și mai cu multă unsoare ca conținut.

E însă foarte cu greu a să socoti cu exactitate puterea de producțiune a laptelui dela diferitele soiuri de vaci, totuși se poate socoti în termen de mijloc că o vacă bună aduce anual la 1800 litre de lapte, și prin urmare după starea vitelor arătate din statistieă, producțiunea anuală de lapte face la 190 milioane de hl. —

Datele aceste sunt arătate numai în general după Br. Malcomes Ieromos, care le-a specificat tractându-le mai detailat.

Din punctul nostru de vedere am aflat îndestulitor a expune în esență afacerea lăptăritului din Germania ca să escităm gustul economilor și proprietarilor de vite din părțile Ardelene să se ocupe mai în detail cu ideea de a să înființa cu timpul și la noi societăți de lăptărit la anumite locuri rentabile, fiindcă pășunatul și împrejurările climatice sunt acomodate, și soiul vitelor a început a se încrușișă binișor, așa că cesțiunea aceasta merită atențiune cuvenită economiilor noastre.

Școala de repetiție economică în noul „Proiect de lege“ al dlui ministru Berzeviczy.

(Urmare și fine).

§. 24. În cursul de repetiție anul școlar ține cel puțin opt luni. În vreme de iarnă (1 Noembrie până la finea lui Martie) sunt a se folosi pentru instrucție *șapte ore pe săptămână*, ear' în celalalt rest de an *patru ore* pe săptămână. Afară de aceasta, atât în cursul agronomic, cât și în cel industrial (comercial) copiii vor fi instruați iarna, în o oră pe săptămână, în gimnastică și în cele mai elementare exerciții militare.

De instruar a elevilor din respectivele cursuri de repetiție în religie și morală, câte o oră în fiecare *Duminecă*, au să grjească *confesiunile respective*, pe baza §-lui 57 din art. de lege XXXVIII din anul 1868.

§. 25. Planul de învățământ pentru cursul de repetiție îl stabilește ministrul de culte și instrucțiune în înțelegere cu ministrul de agricultură, respective de comerț, și cu ministrul pentru apărarea țării. Cu privire la instrucția și planul de învățământ în cursurile de repetiție susținute de confesiuni, cum și la manualele și recuizitele folosite aici sunt dec zetoare dispozițiunile §§-lor 17 și 18 din legea aceasta.

§. 26. Orele de instrucție teoretică și practică sunt a se ținea, după putința zua. Băieții au să fie separați de fete la instrucția practică totdeauna. Dacă la un curs de repetiție numărul elevelor e cel puțin cincizeci, separate de câtră băieți este obligatoare și la instrucția din cunoștițele generale.

§. 27. În cursurile de repetiție instrucția se face în mod cu totul gratuit. Elevii n'au deci să plătească nici taxă de înscriere, nici didactică, nici taxa la fondul de pensiune al învățătorilor.

§. 28. În cursurile de repetiție cu direcție agronomică, autoritatea școlară locală însăcinează cu instrucția în obiectele agriculturii, respective aplică un învățător diplomat dela școala poporală elementară, care a luat parte la cursul agronomic ordonat din partea ministrului de agricultură a se ținea în fiecare an cu învățătorii dela școalele poporale, și despre absolvarea cu succes a acestui curs a primit certificat. În lipsa unui astfel de învățător poate fi încredințat, cu aprobarea inspectorului regesc de școale, și un astfel de

învățător dela școala poporală elementară, însă în mod provisoriu, care are cunoștințe practice în ramii agronomiei, dezvoltate în respectiva comună. Un astfel de învățător însă are să facă în doi ani cursul agronomic.

§. 29. Intr'un post sistemizat în mod special de învățător agronomic poate fi numit numai un învățător diplomat dela școala elementară poporală, care într'o școală agronomică de stat a făcut cu succes cursul de doi ani și a eșit calificat ca învățător agronomic pentru școala poporală elementară. Învățătorul special de agronomie e obligat să dea instrucție teoretică și practică 36 ore pe săptămână. Organizarea și ordinea de instrucție în aceste cazuri o stabilește ministrul de agricultură în înțelegere cu ministrul de culte și instrucție.

§. 30. Cu postul de învățător special de agricultură, sistemizat anume la școlile cari nu sunt ale statului, e împreunat un salariu de cel puțin 1200 coroane, adăus de 100 coroane tot la 5 ani, lucru ce se repetează de șese ori, locuință în natură (cel puțin două camere, bucatărie și apartamentele necesare), eventual bani de quartir, cum și folosirea unei grădini în mărime de $\frac{1}{4}$ juger, sau ecivalentul acesteia.

§. 31. Scopului instrucției practice din agricultură îi servește de regulă grădina școlară, ori în lipsa acesteia, partea ce poate fi folosită în grădina comunală de pomi. Dacă lipsește și aceasta ori dacă nu ajunge terenul pentru scopurile unui curs agronomic de repetiție provăzut cu învățător de specialitate comuna are să grijească de alt teren acomodat și de recușitele necesare pentru instrucția în agricultură, respective pentru aranjamentul agronomic.

§. 32. Comunele pot să fie împărțite de ajutor de stat la înființarea și susținerea cursurilor agronomice de repetiție, pe baza recomandării comisiunii administrative, din sumele votate de parlament în scopul acesta.

•R. E.•

FOIȚĂ

Souvenirs de L'amartine.

— Traducere din limba franceză. —

(Urmare și fine).

X.

Trei ore se scuseră astfel. Luna eși de după nori și deodată cu aparența ei, vântul începu să bată cu mai mare vehemență. Luntrea era învîrtită ca o foaie smulsă din arbor. Apa năvălea cu o iuțeață așa de mare, încât de multe-ori nu ne ajungeau puterile de a o goli.

Bătrânul ne mai putând să vorbească, cu ochii plini de lacrimi ne făcu semn să aruncăm în mare tot ce îngreuna fundul bărcii. Ulcioarele cu apă, coșurile cu pești, ancora, funiile, chiar și mantalele noastre pline de apă au fost aruncate peste bord.

Memorandul Episcopatului bisericei gr-or. române din Ungaria și Transilvania, înaintat d-lui ministru de instrucție BRRZEVICZY, în ceștiunea reformelor școlare.

(Urmare).

9) Prin §-ul 55 se dispune, că în institutele pedagogice limba și literatura maghiară să se propună ungurește care dispozițiune să află în contrarietate cu principiul fundamental, că limba de propunere a fie-cărei școale o stărește susținătorul școalei.

10) Vătmă drepturile autonomiei noastre și §-ul 66, în urma căruia procedura examenului fundamental de calificățiune o stărește și la institutele noastre pedagogice tot ministrul, nu mai puțin și §-ul 72, în urma căruia numai ministrul este îndreptătit a da vr'unui candidat de învățător concesiune a face examenul de calificățiune și peste timpul de 2 ani de la examenul fundamental.

Aceste dispozițiuni excepționale până aci vor fi în vigoare pentru toate școlile, așa dar' și pentru școlile acelea, pentru a căror susținere statul nu contribuie materialicește nimic, și astfel se produce curioasa situațiune, că în școlile pe cari le susțin exclusiv confesiunile, de acum înainte nu vor dispune confesiunile, ci în mod indirect va dispune statul.

Dar' și mai mult sunt vătămate drepturile noastre autonome prin acele dispozițiuni ale proiectului, cari se aplică față de școlile ajutate din partea statului. Astfel este p. a) al §-ului 74, unde se zice, că în preparandiile ajutate din budgetul statului este a să introducă planul de învățământ al statului; punctul d) al aceluiași §, care dispune, că pe profesorii plătiți din ajutorul de stat îi numește ministrul; mai

Sermanul luntaș privi un moment cum plutea toată bogăția sa. Barca astfel ușurată plutu cu mai mare înlesnire. Intrărăm pe neștiute într'o mare mai liniștită, puțin mai adăpostită prin punctul accidental al insulei Procida. Vântul slăbi, valurile încetară de a mai arunca spume asupra capetelor noastre. Int'acestea ne apropiară tot mai mult de țărmul insulei Procida. »Să n'aveți nici o frică băeți« ne zise pescarul, recunoscând țărmul la lumina faclei, Maica domnului ne-a mântuit (scăpat), Vom debarca pe pământ și noaptea aceasta ne vom culca în casa mea. Noi crezurăm că și-a pierdut mințile, căci nu știam să aibă o altă locuință afară de cea din Neapol.

El însă surizând la uimirea noastră și înțelegând ceea-ce cugetăm ne zise că el era din Procida, că posedă și pe această insulă coliba și grădina tatălui său, și că de prezent soția lui împreună cu fiică-sa sora lui Beppino matrozul nostru și cu alți doi copii

departe alineatul al doilea din punctul e) al aceluiași §, în care se enunță, că pentru cazul, când statul ar contribui cu mai mult de jumătate la suma din care se susține vre-un institut pedagogic, atunci întreg institutul cu deservire trece sub dispozițiunea și administrarea ministrului de culte și instrucție publică; în sfârșit punctele f) și g) din §-ul 40 cari dau ministrului dreptul de a numi pe învățătorii împărțșiți din ajutorul de stat.

Am înșirat aci acele dispozițiuni ale proiectului, cari vătmă adânc drepturile autonome ale bisericei noastre.

Știm noi prea bine, Escelența Voastră Domnule Ministru, știm și mărturisim, că regularea afacerii școlare regnicolare aparține drepturilor indiscutabile ale legislațiunii, dar' nu putem recunoaște, că împrejurările țării ar recomanda statificarea afacerilor școlare, dimpotrivă suntem firm convinși, că ajutorul confesiunilor pe acest teren numai spre binele țării va fi. Nu putem accepta veritatea aserțiunii, că proiectul de sub întrebare nu atinge drepturile confesiunilor referitoare la afacerile școlare și stabilite prin legile statului, căci în esență acest proiect de lege scoate cu deservire afacerile școlare din cercul de competență al confesiunilor și acestora nu le lasă alt drept, de cât să contribuie materialicește la susținerea școlilor, cari se numesc confesionale, dar' cari de fapt ajung cu deservire sub dispozițiunea statului.

Nu va răsări pentru stat nici un bine de aici și în privința aceasta ne provocăm la cuvintele lui Augustin Lubrich, fost profesor de pedagogie la universitatea din Budapesta, care în opul său »Neveléstudomány« cartea a III-a (pag. 463) zice: »Biserica este aliatul cel mai credincios al statului; a voi să nimicești influința ei asupra școlilor,

mai mici locuiau în casa sa pentru a usca smochine și pentru a culege strugurii, pe cari îi vindeau apoi la Neapole.

»Încă câte-va vâslări«, adugă el și încurând vom bea apă de isvor, care e mai bună decât vinul din Ischia.

Aceste cuvinte ne redară curajul, vâslirăm și spațiul de aproape o milă depărtare de țărmului insulei. Din timp în timp băiatul ridica și scutura totța sa. Aceasta arunca o lumină sinistră asupra stâncilor și pretutindenea ni-se înfățișeau locuri nepracticabile pentru debarcare. În fine la cotitura unui colț de granit, care înainta ca un bastion în mare, deterăm de o scară săpată în peatră, foarte bună pentru debarcat. Bătrânul lega luntrea cu o funie groasă de un castan din apropiere. Suirăm apoi aproape 4 sau 5 sute de trepte și intrărăm în o curte mică încunjurată cu un parapet format din petrii cenușii.

Găfăind de suișul cel lung și repede și de greutatea ramelor, ce le purtau pe

înseamnă a voi să lipsești statul de prietinelul său cel mai sincer și cel mai puternic. Statul, care își înțelege interesul său propriu, nu va lucra în contra influinței pe care o exercită biserica asupra școlilor, cu deosebire asupra celor elementare». — »Unde este trebuință — zice Ziller (Grundlegung zur Lehre vom erzieh. Unterricht, 1865, pag. 48—51) — statul este chemat să organizeze învățământul, dar numai suplimentar. Dacă aceasta s'a făcut, el numai de cât să se retragă și să predea autonomiei afacerea. Învățământul numai atunci va prospera, dacă statul va abdice de dreptul său abstract, în urma căruia afacerea învățământului până acum a fost considerată ca parte întregitoare a guvernamentului de stat».

Dar' dispozițiile proiectului de sub întrebare nu numai că vatămă drepturile autonome ale bisericii noastre, ci ele sunt în contrarietate chiar și cu *principiile fundamentale ale științei pedagogice*.

În privința aceasta defectul cel mai mare al proiectului este, că nu stăruiește ca țintă finală a școlii această măsură a culturii generale omenești, care este potrivită a da patriei cetățeni religioși, morali, cinstiți și folositori, ci ca țintă finală a școlilor cu limbă de propunere nemaghiară, în detrimentul culturii publice generale și în deosebi al învățământului popular stabilește însușirea deservită a limbii maghiare.

Nimeni nu poate contesta veritatea acestei afirmări, dacă ia în serios § ul 14 al proiectului de sub întrebare, căci acest § dispune apriat, că în școlile cu limbă de propunere nemaghiară, limba maghiară trebuie instruită în așa măsură ca »elevul de altă limbă, în cursul de 6 ani al școlii populare să-și însușească graiul ungurească astfel, încât dânsul să-și poată exprima ungurește

umeri, ne oprirăm un moment în această curticiă pentru a respira. Însă băiatul alunecându-și rama într'un tufiș și urzând cu ușurință scara, începu a bate la una din ferestrii cu torța sa aprinsă ch mând cu o voce veselă pe bunică-sa și soru-sa:

»Mamă, sorioară, deșteptați-vă deschi-deți că vine tata împreună cu 2 streini.

XI.

Bétrâna apăru îndată, ținând în mână sa o lampă de argil roșu, care lumina fața sa cea slabă și palidă, încadrată de un păr alb, întocmai ca și caierul de lână al furcii sale, așezată într'un unghiu al casei. Ea strânse cu bucurie mâna soțului său și săruta pe frunte pe băiat.

Povestirea întâmplării noastre a urmat prin câte-va cuvinte și gesturi între membrii acestei familii sărace. Noi nu am putut auzi tot ce-au vorbit.

Ne țineam la distanță pentru a nu genera bunătața inimii găzduitorilor noștri. Ei erau

curat și precis noțiunile sale, mai departe să știe ceti fluent, să știe scrie corect și socoti ungurește».

Scopul acesta nu se poate ajunge. Nu se poate ajunge nici în școlile cu limbă de propunere ungurească. Dacă vom aplica riguros această măsură a rezultatului pretins, atunci în scurt timp putem să închidem cel puțin 70% din școlile populare, la toată întâmplarea însă înarticularea în lege a acestei pretențiuni imposibile, dă pradă toate școlile populare discrețiunii arbitrare a inspectorilor școlari, cari pe fie care învățător în ori-ce moment îl pot destitui, deoarece nu există în lume o astfel de școală populară, în care s'ar putea ajunge scopul precizat în dispozițiunea excepțională.

Ne provocăm în privința aceasta la o vorbire a D-lui Dr. Apathy István, rectorul universității din Clușiu, în care dânsul susține hotărât, că »o mare parte a tinerilor ieșiți din școlile medii nu știu, nici să scrie corect. Fcartere mulți pot să zică majoritatea, stau pe picior de răsboiu cu cele mai primitive cerințe ale ortografiei. Nici nu vorbesc despre aceea, că nu știu concipia, că nu sunt în stare să pună pe hârtie nici cel mai simplu lucru într'o ungurească frumoasă și curată».

Nimeni nu va trage la îndoială, că rectorul universității este cel mai competent să judece, cu ce pregătiri își încep tinerii studiile universitare. Dacă însă este adevărat, că tinerii ieșiți din școlile medii maghiare nu știu scrie corect și nu sunt în stare a concipia curat ungurește, atunci cum s'ar putea pretinde de la elevii școlii populare, mai ales de la cei din școlile nemaghiare, ca să fie în stare a-și exprima noțiunile curat și precis ungurește și să știe scrie corect în această limbă? (Va urma).

săraci, (noi eram străini). Interiorul casei nu difera într'u multe de stâncile de afară. Pa-reții erau netincuiți.

Pescarul se întoarse rusinat spre noi arătându-ne cu mâna sa sărăcia locuinței sale. Ne conduse apoi în cerdac, unde ajutat de băiat construi un fel de șopron, pe care îl acoperi cu foi proaspete de castani. Sub șopronul acesta așternu căpi-va mănunchi de feregă. Cinarăm câte o bucată de pâne, smochine și apă proaspătă.

În urma osteneților și emoțiilor din ziua aceea căzurăm într'un somn adânc. Când ne deșteptarăm rândunicile ciripeau împrejurul culcușului nostru (și căutau prin cerdac fărâmurile rămase dela cină). Soarele strălucea pe un cer senin, aerul era îmbălsămat și cald. Din pădurea de castan s'auzau glasurile pasărilor cântătoare.

Cluj, 30 Octomvrie 1904.

V. Popp.

Grădinile comunale de pomi.

Prin statul comitatens (nr. 120—1903) s'a ordonat înființarea grădinilor comunale de pomi în comitatul Sibiului. Acest statut impune comunelor politice din comitatul Sibiului înființarea și susținerea acestor grădini și are în vedere plantarea cu pomi nobili a stradelor, drumurilor, locurilor publice, cum și alte teritorii acomodate spre acest scop. Totodată țintește la lățirea și promovarea acestui ram economic într'e singuraticii locuitori ai comitatului Sibiului.

Primit fiind acest statut cu convenită insuficiență, înființate și puse în practică, grădinile comunale ar face mari servicii și ar aduce însemnate foloase, atât comunilor, ca susținătoare ale acestora cât și singuraticilor locuitori, cărora li-s'ar deschide un nou și bogat izvor de câștig.

Dacă noi, Românii peste tot, am ști în deajuns să apreciem acest ram de economie, cu siguranță că nu s'ar afla comună românească, care să nu fie primit statutul din ceștiune și să nu se fi conformat într'u toate acestuia. Durere însă, experiența dovedește contrariul. Sunt de tot puține comunele românești din comitatul Sibiului, cari să fi arătat un interes deosebit față de acest statut și în reprezentanțele lor comunale să fi adus concluse favorabile și astfel să caute să se conformeze într'u toate acestui statut, care singurul se poate zice că este la timp venit, esact și ducătoriu la scop, având în vedere bunăstarea și fericirea poporului țeran.

Sunt încă mulți cari nu vor să înțeleagă că a sosit ora a unsprezecea și trebuie să ne punem pe lucru. Cele mai multe comune n'au ales încă nici pe conducătorii acestor grădini și nici teritoriul nu l'au designat. Altele voesc a contopi grădina școlară confesională cu cea comunala, ear' altele anume caută calea prin care s'ar putea subtrage de la această datorință.

Toate acestea se fac sau din necunoștință de cauză, sau din prea puțin interes pentru binele comun. Pe astfel de cai sau nu vom face nimic, sau vom face de tot puțin și răul îl vom vedea numai după ce alții vor fi stăpâni pe întreaga situație. Atunci poate că ne vom trage seama, va fi însă prea târziu, căci am pierdut ocaziunea dată și nu ne va rămânea alta de cât să ne plângem și mai departe despre proverbia noastră sărăcie.

Nu este zi în care să nu auzim plângeri de lipsă și sărăcie. Și lucru natural, pentru-că trebuințele măestrite sunt astăzi cu mult mai multe de cât cele firești. Venitele sunt tot cele de demult, ba în multe cazuri cu mult mai scăzute, și totuși nu ne convine a ne desbrăca de omul cel vechiu și îmbrăcându-ne în omul cel nou, pe lângă ramurile economice de câmp și de vite să îmbrățișem și alte ramuri de economie, care în cazul acesta este pomăritul.

Nu cunosc comună românească în comitatul Sibiului, despre care cu drept cuvânt să se poată susține că nu este potrivită pentru cultura pomilor. Din contră toate sunt în

privața aceasta favorabil situate, având poziții aco nodate acestei culturi. Și cu toate acestea numai locuitorii unor comune marginase se indelețnesc în măsură ceva mai mare cu pomăritul. Incolo grădinile adesea în estensiuni mari sunt plantate cu sălcii, acați, mărăcini și buruieni.

De tot rari vor fi locuitorii celor vr'o 50 comune curat românești din comitatul Sibiului, cari pe lângă casă se nu aibă o curte și o grădină în cari se poate planta cel puțin 6 meri. Pe o sută de grădini se vin deci 600 meri. În o recoltă mijlocie fie-care măr bine dezvoltat ne va da 10 ferdele de mere—6000 ferdele, prețuite numai à 1 coroană—6000 coroane. Multiplicată suma aceasta cu numărul comunelor ne dă un venit anual de 300.000 coroane. Iată un venit cu puțină osteneală și destul de considerabil, care poate să acopere multe lipse și trebuințe. »Voește și vei putea!» »Ajută-ți și ți va ajuta și D-zeu».

Să va obiecționa poate, că ocupându-ne toți cu pomăritul și producând în măsură așa mare, nu vom afla piață pentru vânzare. Numai acesta să nu fie motivul neinteresării noastre, pentru-că rău ne-am însela. Să producem numai cât de mult și n'avem a ne teme că vom produce vr'o dată atât de mult în cât să nu putem valorisa. Să căutăm însă, ca ceea ce producem să fie pe ales, și nu mult de toate, ci mult de un fel.

Să nu uităm că, dacă pentru înființarea și susținerea grădinilor comunale să pretinde și oare-care jertfă, apoi tot numai pentru noi să pretinde. Tot ceea-ce dăm în cazul de față pentru noi dăm și nu pentru alții.

Să folosim dar' ocasiunea dată și să mergem alături cu conlocuitorii noștri sași, cari n'au întârziat a lua toate măsurile de lipsă pentru realizarea acestui plan.

Comunele lor au designat deja teritoriile de lipsă ($\frac{1}{4}$ jug. cat. cei mai puțin), au ales pe conducătorii grădinilor, și s'au apucat de lucru.

»Reuniunea agricolă săsească-transilvăneană» a înființat un curs de pomărit pentru instruirea conducătorilor, care curs s'a ținut din 10—16 Oct. a. c. sub conducerea d-lui A. Rosmanit, grădinariu suprem al orașului Sibiu și a fost cercetat de 20 sași și 7 români din comunele: Rășinari, Poplaca, Seliște, Vale, Orlat, Aciliu și Apoldul-inferior.

Atât din partea »Reuniunii agricole săsești», cât și din partea »Reuniunii române de agricultură» din comitatul Sibiului să intenționează a să mai ține astfel de cursuri. Ar fi deci de dorit, ca la unele cursuri să fie reprezentate toate comunele românești din comitatul Sibiului.

Nu mai cercetând conducătorii grădinilor cursurile acestea, vor putea în urmă să lucre după un anumit plan și în uniformitate. Fără aceste cursuri fie-care va rătăci și nu va putea să realizeze aceea ce să așteaptă de la grădinile comunale.

Fără îndoială, în cele mai multe casuri ca conducător ai grădinilor vor fi aleși învățătorii, ca oamenii inițiați în cultura pomăritului, cari apoi cercetând cursurile de pomărit, cu atât mai mult își vor îmbogăți cuno-

ștințele de lipsă și astfel au mai mare efect și cu mai multă ușurință vor putea să lucre pentru fericirea poporului din care fac parte.

Datorința preoților și învățătorilor noștri, cum și a celorlalți fruntași de prin comune, este, ca fie-care să propovăduască cu toată tăria înființarea și susținerea grădinilor comunale, ear' de conducători să îngrijească a să alege numai oameni pricepători și dornici de a lucra.

Astfel lucrând, în curând să va putea adevărul povestea: »Moș Toma și pomul», spre mulțămirea noastră a tuturor. (T. R.)

NUCUL.

(Urmare și fine)

Soiuri. — Sunt mai multe soiuri de nuci, anume:

1. *Nuci vâratice*, se zice un soi de nuci cari se coc înainte și sămburii lor se mănâncă mai mult ca sămburii verzi.

Cine a trecut cu trenul spre Pitești a avut ocaziune de a gusta din acest soi de nuci, cu care se face un comerț pe la gările: Leordeni, Golești, Găești, etc., precum și la stațiunile: Băicoiu, Câmpina și Comarnic în Prahova.

2. *Nuci costive*, sau încuete, sunt un fel de nuci cu un sămbure foarte bogat în materii uleioase, dar' învelite într'un fel de cavitați sau galerii tari, cari se sparg cu multă anevoință și sămburele se scoate totdeauna în bucăți mărunte.

3. *Nuci scortioase*, sunt un fel de nuci cu coaja adevărat scortioasă, cu sămbure mare și nu tocmai gustos.

4. *Nuci viermănoase*, sunt caracteristice prin faptul că mai totdeauna sunt atacate de viermi.

5. *Nuci fragete*, sunt un fel de nuci mijlocii, cu coaja subțire, și se sparg ușor, sămburele e mare și uleios. Sunt cele mai bune pentru extragerea uleiului și pentru trebuințele casnice.

6. *Nuci tomnatice*, sunt un fel de nuci, care, ca pom, intră în vegetație mult mai târziu ca ceilalți și fructele lor se coc deasemenea mai târziu toamna. Nucile astfel nu au căldura suficientă a să usca coaja sau învelișul lor, precum și sămburii care rămân mai totdeauna mucezi.

7. *Nuci mari*, sunt de două ori și ceva mai mari ca celelalte. Nu rodesc în totdeauna și se fac puțin în număr.

Sămburile e mare dar' uscățiv. Ca aspect și măriune sunt foarte prezentabile.

Nucul ajunge la dimensiuni foarte mari, ca grosime, când lemnul lui capătă o culoare puțin cafenie, cu serii de ape sau colorii foarte fine, și foarte frumoase ca aspect.

Lemnul de nuc e foarte dens și îl putem clasa al doilea după abanos ca finețe și ca valoare.

Tâmplarii compară valoarea lemnului de nuc și o egalează cu argintul în greutate.

Lemnul de nuc uscat trage 600—750 kgr. metru cub. Lemnul acesta prețios pecăt de dens, pe atât e de ușor la lucru, e foarte maleabil, cum am zice, se poate tăia în plăcile cele mai fine, ca și hârtia, care plăci se aștern și se lipesc pe obiecte lucrate din lemn ordinar, dându-le o față luxoasă și se vând ca obiecte de nuc. Acest prețios lemn e foarte căutat în tâmplărie fină de tot, înstrungărie, etc.

Intrând cine-va în casele cele mai modeste, până în palatele cele mai frumoase poate întâlni obiecte variate și prețioase lucrate în lemn de nuc.

Nucii la noi în țară cresc de sine fără ca omul să contribuie cu cea mai mică parte din osteneala lui pentru cultura acestui pom.

Cultura lui fiind neingrijită și în comerț fiind căutat lemnul său, se importă în țară o altă varietate de nuc ce crește în America și din care se fac multe obiecte ce se vând cu multă facilitate pe piețele noastre.

Acest nuc însă, e mult mai ordinar nucului ce crește în țară.

Un trunchiu de nuc se vinde loco cu 30—40—50 lei; ear' o tulpină cu nodurile și rădăcinile ei variate se vinde până la 60 lei bucata, când nucul e ajuns la vârsta înaintată și lemnul e de culoare mai mată.

Tăiat în plăci subțiri de 1—2 milimetri grosimea, un metru cub lemn de nuc revine pe preț de 2000—2500 lei. (Câmpul.)

P. Glodeanu,

Curs de a învăța cântările bisericesti.

Cu ziua de 8 Noemvrie a. c. să începe la școala rom. gr.-or. din Orăștie un curs de a învăța cântările bisericesti; cele 8 glasuri, tropare, antifoane, irmoase, și tipicul bisericesc. Cursul durează trei luni și instrucțiunea zilnic câte trei ore, împărțite înainte și după amezi. Este conceasă din partea autorității superioare bisericesti. Ca instructori sunt angajați d-nii învățătorii locali și cantorii bisericesti. Se atrage atențiunea domnilor preoți din cercul Orăștiei, la executarea promptă a cerculariului primit în cauza aceasta, cum și a tuturor cari doresc a se ocupa și a studia aceste melodii frumoase bisericesti, mai ales că nu se știe când se va mai da ocaziunea aceasta.

Până în 15 Noemvrie să mai primesc înscrieri, și doritorii de a participa au să se însinue zilnic la oficiul protopresbiterial, sau la școala gr.-or. română din Orăștie, unde vor primi informațiuni mai detaliate.

Celor cari vor cerceta cursul regulat și să vor supune unui examen li-se vor estrada atestate în regulă pentru a fi preferiți de cantori bisericesti.

Orăștie, la 5 Noemvrie v. 1904.

Vasile Domșa,
protopresbiter.

NOUȚĂȚI

Concert arangiază reuniunea română de cântări din Seliște Luni, în 8/21 Noemvrie 1904 în sala cea mare a școlii din loc. Începutul la 7 $\frac{1}{2}$ ore s-ara. Seliște, la 2/15 Noemvrie 1904. Membrii reuniunii au intrare gratuită pentru Membrii prețurile vor fi Loge (1 scaun) cor. 2.— loc. I. cor. 2.— loc II cor. 1.— loc III (de stat) cor. —60. Program: I. I. Vidu: »Răsunet dela Crisana», pentru cor mixt cu solo de bariton. II. G. Dima: »Copilă tinerică», cor mixt. III a) Fr. Schubert: »Noaptea», cor mixt. b) Mendelssohn: »Despărțirea vânătorilor» IV. Hauptmann: »Bradul». V. G. Dima: a) »Ce faci Ioană?», b) »Scumpă drapă copiliță». VI a) Bena: »Serenadă», b) »S'oi să mor». VII. Musicescu: »Marș». După concert urmează joci

Mijloc contra anghinei. O cetitoare comunică un mijloc folosit de ea cu succes la copiii sei, cari suferiau de anghină. Ea scrie: Fetita mea de 3 ani m'a deșteptat din somn prin tusa sa care sfâșie inima părinților. Eu încălzii repede puțină apă la o lampă de spirit muiai un flanel în apa încălzită și înfășurai cu el peptul fetitei. Apoi am pus ceapă feartă în stare ferbinte la tăpile fetitei și i-am dat după aceea puțin picături de sirup. În decurs de 1/2 oră fetita era pe deplin sănătoasă. În caz că copilul are atacuri grele, îi mai dau și o linguriță plină cu alaiun și zahar în părți egale și rezultatul e foarte bun.

Necrolog. Ioan Voicu, proprietar în Gurariului, membru al reprezentăției comunale și al comitetului parohial, fost învățător apoi în mai multe rânduri primar și episcop, după scurte suferințe a răposat în Domnul Marți în 2/15 Noemvrie a. c. la 8 ore a. m., în al 70-lea an al etății sale; despre aceasta dureroasă pierdere încunoștințează întristata familie pe toate rudeniile, pretenii și cunoscuții. Însemnarea a avut loc Joi, în 4/17 Noemvrie a. c. la 10 ore a. m. în cimiterul greco-oriental din loc. Gurariului, în 2/15 Noemvrie 1904. Jalnica familie.

Adevărat, mare bucurie e a cetii mii de scrisori pline de mulțămiri ce în continuu sosesc de la acei morboși și suferitori, cari cu ajutorul crucei duble magnetice au devenit pe deplin sănătoși.

Dl Hengler Toma din Rudolfsnad comitatul Torontal scrie următoarele: Prea stimată d-le Müller! Budapesta V. Vadász utcza 42/G. Deoarece aparatul domniei tale R. B. nr. 86967, adică crucea dublă magnetică, pe cumnatul meu de boalele și suferințele ce le-au avut l'a mântuit, vă rog trimiteți-mi pe adresa mea cu posta o cruce dublă magnetică.

Domnul Krug Ioan asemenea roagă pe d-nul Müller din Apatin să-i trimită asemenea crucea magnetică pentru nevastă-sa, deoarece s'a convins, că numai crucea magnetică o va putea scăpa de dureri, precum a scăpat de boale pe bunica lui.

Un aparat costă 6 coroane.

Serate de-ale meseriașilor români.

Incântat de felul cum conducătorii »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« înșiși și întregă mulțimea, grupată sub steagul ei, își pricepe chemarea, ași lipsi dela postul meu de simplu înregistrator al cauzelor noastre de interes general, dacă n'ași da iubitelui cetitor neprețioasa mea dare de seamă asupra ședinței literare a 10-a, ținută la 27 Oct. n. c. sub conducerea presidentului nostru Vic. Tordășianu. Mulți eram de credință, că această ședință abia se va putea ține, dat fiind că în aceeași sară s'a ținut proba generală în teatrul orașenesc pentru reprezentația de mâne zi («Sâmbăta morților»); tot atunci un număr însemnat din tineret a ținut probă la școala de dans și pe de-asupra multe Paraschive își serbau onomastica, car' bunul D-zeu își trimisese asupra-ne aproape toată ziua mana sa cerească. Iubirea și stăruința însă, ce cu toții o avem pentru cauzele bune, făcut-au de

toate întreprinderile noastre din această zi de grea muncă, încoronate au fost de succesele cele mai strălucite.

Dl Tordășianu deschizând ședința, binevintează pe noul membru dl Romanul Botezanu, inv. la școala populară gr.-cat. din loc, în care privim un nou și harnic conlucrător în trebile noastre, și apoi ne face cunoscut articolul »Cum i-se poate ajuta meseriașului nostru?«, publicat în ziarul »S. D. Tageblatt« din 16 Oct. c. Autorul articolului, îngrijat de soarta meseriașilor, de sine înțeles — Sași, mai ales în urma dezvoltării fabricelor, vizează la căile și mijloacele, cari folosite ne-ar scăpa de plângerea generală, că »meseria fără scăpare este dată peirei«. Mulți, din meseriași, voind să-și desvinovătească lipsa de putere în fapte, se pun în dosul acestei plângeri, ajunse oare cum generală. Mulțumită împrejurării, că au fost și sunt încă bărbați, pe cari nu i-au copleșit puterea ațipitoare a vâetelor și cari din împotrivirea, ce o întâmpină, scot putere nouă. Acestora li-se cuvine racunoștința pentru faptul, că au scos din amortire trebile meseriașului, punându-le pe fundamentul tare al vieții de însoțire. De-a putea ajunge la aceasta, în cale ne stă chemarea destul de grea de-a convinge pe meseriaș, că viața de însoțire este adevărată țintă spre care trebuie să meargă, dacă vorba este să scape de peire. Meseriașul de-acasă aduce de tot puțin din ceea-ce e de lipsă pentru dezvoltarea priincioasă a vieții de însoțire și durere, că încă nu e aflată arta, prin care în 24 ciasuri se îmbraci pe om în un nou Adam. Siliți suntem deci a precede numai cu încetul la creșterea meseriașilor de membri folositori pentru însoțire. Cel mai înalt principiu al ideii de însoțire: cel tare se spriginească pe cel mai neputincios, cere o putere de abnegațiune, o măsură de jertfă de sine, însușirii, pe cari, durere, numai la foarte puțini le află din cercul meseriașilor. Simț de echitate, a se suferi unul pe altul, sirguintă, punctualitate, sunt recerintele de căpetenie ale lucrării comune. Pentru a putea câștiga pe meseriași pentru reforme, neapărat este să le dăm ceva, ce de sine și ușor îi atrage, lucruri din cari să se vadă cu foloase pipăibile. Drept lucru de folos în această direcțiune este considerat banul, pantru-că bani primesc totdeauna bucurios și cu cât mai mulți, cu atât mai bine. De aceea întemeierea unei însoțiri de credit pentru meseriași, pare a fi cea mai apropiată țintă, spre care trebuie să nisuiim, rămânând pentru alte timpuri întemeierea de magazine etc.

În articol se arată, că în Sibiu se găsesc 650 meseriași nemți, dintre cari se presupune, că se vor fi aflând atâția, cu câți se se poată întemeia Însoțirea. Chemarea acesteia ar fi: 1. să

dea împrumuturi membrilor pe lângă cambii cu caventi; 2. să dea împrumuturi membrilor pe lângă zăloage; 3. să pună cațiuni pentru lucrări mai mari; 4. să încasseze conturile (pretensiunile) membrilor; 5. să procure materialul brut; 6. să primească lucrări în scopul de-a le împărți între grupuri de meseriași; 7. să administreze fondul de întemeiere și 8. să primească depuneri.

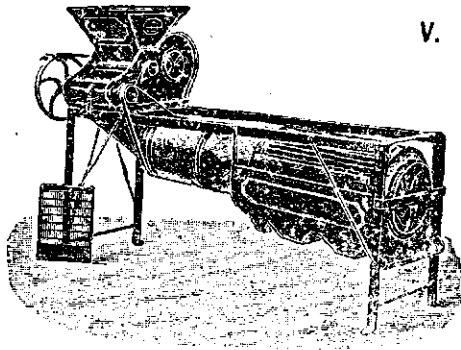
Împrumuturile cambiale cu caventi ar fi să se dea pe lângă percente cât se poate de mici; dreptul de folosință a creditului să fie limitat și folosit singur pentru scopuri industriale; aceleași lucruri să se observe și la împrumuturile pe lângă zălogirea de mărfuri gata și de material brut; pentru cațiunile depuse prin însoțire membrii ar fi să solvească o taxă mică. La dorința membrilor însoțirea ar putea încassa ea însăși conturile lor, când ar înceta plângerile meseriașilor, că nu-și pot încassa pretensiunile. Însoțirea, încassând ea, sau improcesuând mușterii răi platnici, ar lua asupra-și odiul, pe care până aci îl lua asupra sa meseriașul, lucru, ce nu odată se slârșește cu pierderea mușteriuului.

Desvoaltă pe această cale în meseriaș idea de însoțire, s'ar putea precede mai departe, anume la înființarea unei Însoțiri pentru material brut. Până atunci însă Însoțirea de credit ar trebui să se mărginească la adunarea de comande de pe la membrii însoțirii, și să se îngrijească prin cumpăratură în mare și plătire cu bani gata numai a materialului, din care să se acopere trebuințele mai arzătoare. Materialul brut s'ar da pe lângă un credit pe termen scurt și pe lângă o mică provisiune.

Prin luarea de lucrări mai mari și liferații, Însoțirea ar aduce membrilor sei însemnate foloase. Scopul aci nu este, ca însoțirea să îndeplinească în cercul ei de activitate astfel de lucrări și astfel să facă din meseriaș un simplu lucrător, care la cazul desființării însoțirii, să stea neajutorat. Însoțirea pune cațiunea, împarte între singuraticile grupuri, când unuia, când altuia, lucrările primite, primește lucrarea gata, o examinează și o dă celui-ce a comandat-o. Profitul, în măsura pretensiei fiecăruia, se contează în favorul fiecărui meseriaș și din profitul de peste an se socotește o mică provisiune de mijlocitor în favorul Însoțirii. După enumerarea neplăcerilor, ce acest ram de întreprindere l-ar produce și aplanarea căroră ar da proba dacă meseriași sunt și încât copti pentru idea de însoțire, se arată isvoarele, din cari ar fi să se formeze capitalul de întreprindere. Aceste sunt: 1. părțile (cuotele) de participare ale membrilor; 2. reescomptul; 3. depunerile membrilor. Pentru realizarea tuturor acestora se recere sprigiu-nul institutelor de bani, cari ar fi să

Un culegător tipograf român, află condiție începând cu 1 Decembrie n. c. — la institutul tipografic „Minerva” din Orăștie.

CAROL F. JICKELI, Sibiu (Nagy-Szeben).

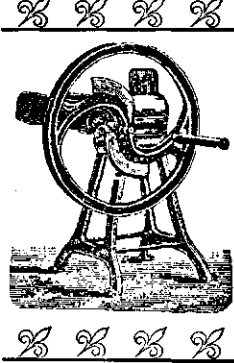
V.

TRIOARE

Tăetoare de pae ***

*** Tăetoare de napi

Cuțite pentru tăiat pae

(141) 44-52

Toate acestea se află de vânzare la firma sus numită, dela care — la cerere — se poate căpăta informațiuni și preț-curent gratuit.

Pentru 5 coroane

trimite 4 1/2 chilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales firmos, de rose, crin, iorgovan, viorele, resedă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3

BANI

Fără spese anticipative!

Imprumut de bani cu amortisare

de 4%

dela instituttele de bani de primul rang din Budapesta și străinătate, până la 3/4 a valorii realităților intabulate la locul I. și II. cu amortisare dela 15—65 ani.

Credit personal! Pentru preoți, militari, oficianți de stat și privați, negustori, industriași, cu și fără giranți pe termen de 1—15 ani; acurateță, coulanterie și disorețiune.

Convertire de datorii la bănci și privați.

Noi redactăm și dăm explicațiuni amănunțite despre diferite întreprinderi vechi și noi, prin organe autorizate dăm opinii tehnice și geologice de experți și executăm și finanțarea acestor felii de întreprinderi.

(249) Prefacem întreprinderi existente în societăți pe acții etc. 8-26

MELLER LA JOS és Társa Budapest, VI, Teréz-körut 32.
(Firmă improtocolată judecătorește).

CUMPENE

pentru comerț, industrie și economie solid și exact lucrate, ofere spre cumpărare

I-ma Fabrică de Cumpene Transilvană

VICTOR HESS Sibiu (N.-Szeben)

La cerere se trimite catalog

42-52 ilustrat gratuit și francat.

Cine dorește

a vinde sau a cumpăra în timpul oel mai scurt: Moșii, păduri, băi (mine), fabrici, fabrici de țigle, mori joagere, neguțatorii complete, cărcime, băcăni de toată mărimea etc. etc. Sau cine caută ocupațiuni, servitori, oficii, lucru să se adreseze la admistrația foii:

„Têrg de imobile“.

Organ special de concentrare a anunșurilor de folos general, de pe teritorul monarchiei austro-ungare.

Orăștie Strada Dealului nr. 11.

La epistole e a să atătura o mărcă postală de 50 fileri.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

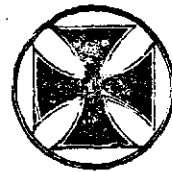
Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune rării, că acest aparat de 20

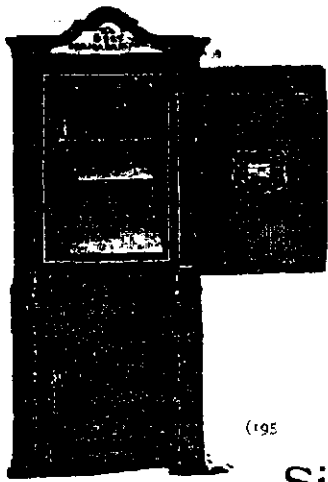
e a se da împrejuvindecă boale vechi de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, finituri de ureche, bătăie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, auzul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa poftei de muncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, ulul în pat, influenza, insomnia, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu multă mire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoare-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprăt și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani. Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e: MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42G. colțul strada Kálmán.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spagerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiată ces. și
reg. de casse de fer și oțel

alui

(195) **R. OSZY** 43-52

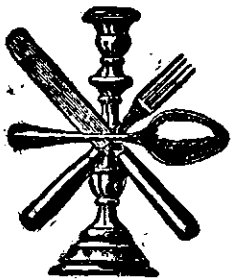
Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Cumpănă de gospodărie gratis.

Trimit cu prețuri proverbial de
eftine din magazinul meu, peste mē-
sură asortat, *mărfurile mele de
argint de Mexico* renumite și plă-
cute prețutându-se pentru bunătatea
lor excelentă și anume: 6 bucăți cu-
tite de masă de argint de Mexico,
6 buc. furculite de argint de Mexico,
6 buc. linguri de argint de Mexico,
12 buc. lingurițe de argint de Mexico

pentru cafea, 6 buc. excelente cuțite pentru dessert, 6 buc.
excelente furculițe pentru dessert, 1 lingură de argint de
Mexico pentru scos supă, 1 lingură de argint pentru scos
lapte, 2 bucăți șfesnice de masă elegante, pentru salon.

46 buc. laolaltă **fl. 6-50.** numai

Fiecare cumpărător primește, afară de aceste, în dar
o cumpănă de gospodărie, care poate suporta 12½ kg.
și care funcționează corect, despre ce ofer deplină garanță.
Cumpănă o primește cumpărătorul absolut gratis.
Argintul de Mexico este un metal ab-
solut alb (și în-
lunțul pentru a cărei durabilitate și excelentă calitate
ofer *garanță pe 25 ani*. Expedarea se face trimițând
suma înalte sau cu rambursă din magazinul european.

Un aparat american bun pentru fertul grabnic
și o cumpănă de casă, gratuită.

(216) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 10-52
Budapesta, VIII. Strada Bezerédi, numărul 3.

Crucea ori steaua electro-magnetică dublă.

D. R. G. M. Nr. 88.503.

Aparatul acesta vin-
lângă guarantă: reuma,
insomnia, epilepsia, ner-
t. t. dorosi, durerea de
teț, influență, precum
nervi. Bolnavul cel-
decurs de 44 zile, în întoarcem banii imediat. Celui-
ce nu-i
mai ajută nimic. Să încerce cu aparatul meu; căci sunt
convins despre efectul sigur al aparatului meu.

decă și recrează pe
asthma (respirația grea),
vositatea, lipsa de ape-
dint, migrena, impo-
si tot felul de boale de
nu se poate vindeca în

Prețul unui aparat mare 6 cor. || Prețul unui aparat mic 4 cor.

a se folosi
la boale de nervi cronice.

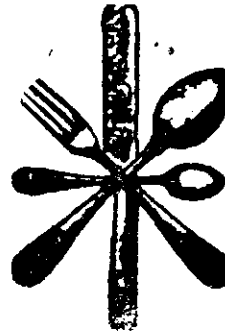
a se folosi
la boale mai ușoare.

Comandele le îndeplinește în parie și stăinătate:

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 10-52
Budapesta, VIII., Strada Bezerédi, numărul 3.

Cumpărare ocașională!

32 bucăți numai 6 fl.

În urma prea marelui deposit al unei
fabrici de obiecte de metal, sunt încre-
dintat să vind marla acestuia în prețul cu
care se face. Spedez dară, până când de-
positul sustă, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai
fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța
într'o bucată) din cel mai fin argint de
gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de
gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai
fin argint de gloria; 1 sitiță de străcurat

laptele și 1 sitiță de străcurat supa. — 32 bucăți cari
costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite.
Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se
înlocuește cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie
convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai d-
cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potri-
vit dar de cununie, și nu trebuie să ipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Auffenberg's Centrale**

(226) 44-52

Budapesta VI., Strada Proféta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură
cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

Împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai eftine interese,
și anume pe termen de 10-70 ani cu 2% - 5%.

Credit personal cu giranți și obligație pe 3-10 ani

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la oficeri,
credit simplu și fără giranți, pe salare dela K 1800 mai sus.

La dorință servim cu informațiuni, rugând marea poștală.

(230) **„PECUNIA“** întreprindere de credit, 44-52

Sibiu (Nagyszeben) Strada Poplăcii nr. 27.

Nou!

Lampă electrică de busunar

cu mecanism american
indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar,
e durabilă, comodă și corăspunzătoare.

La fiecare e de lipsă pentru
luminarea chililor, treptelor, ambitelor
și localităților laterale.

Pentru oficeri la exerciții, pădurarilor și
vânătorilor pentru serviciu de noapte e
tare acomodată; pentru turiști sunt n-
dispensabile, pentru medici și moașe cu
ocasiunea vizitelor de noapte. În fabrice,

mori, pivnițe și depozite unde se păstrează materii explosive,
sunt de mare însemnătate, pentru călătorii ce sosesc noaptea
sunt neprețuite. Pentru economie este o bucurie. Nu sunt în
urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe pro-
prietari și economi îi păzește de atacuri și foc; cu aceasta te
poți suă și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E
sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de
ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 fileri
subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.

(227)

Se trimite cu rambursă de

44-52

Stabilimentul Central alui **IOSIF AUFFENBERG**

BUDAPEST, Strada Proféta 5.